

Controleprotocol subsidie Vervoersautoriteit MRDH - Openbaar Vervoer, concessie Rail -

1. Inleiding

- 1.1 Dit protocol heeft betrekking op de controle van de door de subsidieontvanger af te leggen verantwoording inzake de besteding van de ontvangen subsidie openbaar vervoer, concessie Rail. Dit protocol heeft niet alleen betrekking op de verantwoording van de subsidie, maar ook op de rechtmatige besteding daarvan.
- 1.2 De volgende regelgeving is van toepassing;
- Algemene wet Bestuursrecht
 - de Wet BDU verkeer en vervoer;
 - het Besluit BDU verkeer en vervoer;
 - de Wet personenvervoer 2000;
 - het Besluit personenvervoer 2000;
 - de Subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH 2018;
 - de Uitvoeringsregeling Vervoersautoriteit MRDH;
 - het concessiebesluit;
 - de beschikking(en) tot subsidieverlening;
 - de vastgestelde tarieven Openbaar Vervoer;
 - de Regeling informatieverstrekking sisa;
 - het Besluit accountantscontrole decentrale overheden.
- 1.3 In dit controleprotocol wordt uiteengezet welke algemene uitgangspunten en specifieke eisen gelden bij de controle door de accountant van de subsidieontvanger ten behoeve van de verantwoording van de subsidies, alsmede op welke wijze de uitkomsten van deze controle dienen te worden gerapporteerd.
- 1.4 Een door de MRDH aangewezen accountant kan een review uitvoeren bij de accountant van de subsidieontvanger. Bij een review zal met de subsidieontvanger overleg worden gepleegd.

2. Algemene uitgangspunten voor controle

- 2.1 De controle is gericht op de juistheid van de bestedingen en de volledigheid van de baten in de financiële verantwoording. Tevens wordt van de accountant verwacht dat hij de rechtmatigheid hiervan controleert.
- 2.2 De inrichting van het financieel beheer en de financiële administratie zijn gericht op de vraag dat deze een betrouwbare en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. De accountant van de subsidieontvanger beoordeelt tevens de aanvaardbaarheid van de in de beschikking opgenomen en gehanteerde verdeelsleutels.
- 2.3 De te gebruiken formats waarop de verantwoordingen worden ingevuld, zijn opgenomen in de verleningsbeschikking.
- 2.4 Bij de uitvoering van de controle door de accountant van de subsidieontvanger dient te worden vastgesteld dat:
- De subsidies geheel zijn aangewend voor het doel dat beschreven is in de afgegeven beschikking;
 - De subsidievoorwaarden zoals vermeld in de beschikking(en) zijn nageleefd;
 - Er per saldo geen sprake mag zijn van een dubbele financiering van de verantwoorde bestedingen en bijdragen van derden in mindering zijn gebracht op de verantwoording.
- 2.5 De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en

extrapolaties. De controle gebeurt zodanig dat voldoende zekerheid wordt verkregen binnen de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring. Conform de minimumvereisten in het Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (Bado) worden de in de accountantscontrole te hanteren goedkeuringstoleranties vastgesteld volgens onderstaand schema:

Goedkeurings-toleranties	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de control	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

- 2.6 De accountant richt zijn controle zodanig in dat hij met een betrouwbaarheid van 95% de uitspraak kan doen dat in de verantwoording geen onjuistheden voorkomen met een belang dat groter is dan de te bepalen toleranties.
- 2.7 De inrichting van de controle door de accountant is vormvrij.

3. Specifieke eisen

- 3.1. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de Concessieprijs Rail.
- Exploitatiekosten:
 - De accountant stelt vast dat de bestedingen voor exploitatie worden verantwoord conform de indeling zoals genoemd in de beschikking.
 - Opbrengsten:
 - De accountant stelt vast dat alle opbrengsten die kunnen voortvloeien uit de laatst vastgestelde tarievenbeschikking volledig zijn opgenomen in de verantwoording en dat de (reizigers)opbrengsten volledig zijn verantwoord.
 - Dit geldt ook voor de vergoeding van gedeerde inkomsten.
- 3.2. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Sociale Veiligheid:
- Onderschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen subsidies opgenomen worden.
 - De accountant stelt vast dat er een sluitende tijdregistratie is waaruit blijkt hoeveel uur er per persoon aan Sociale Veiligheid is besteed.
- 3.3. Onderstaande staande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Regulier Onderhoud Railinfrastructuur:
- De vergoeding voor de kosten van algemeen beheer maakt deel uit van de verantwoording. Het opslagpercentage dat wordt gehanteerd is genoemd in de verleningsbeschikking. De vergoeding voor de kosten van algemeen beheer wordt berekend over de totale begrote uitvoeringskosten van de activiteiten in het door de MRDH goedgekeurde Beheerplan.
 - De verantwoording dient inzicht te geven in de werkelijke kosten van algemeen beheer in vergelijking tot begrote kosten van algemeen beheer.
 - Onderschrijdingen of overschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen of nog te ontvangen subsidies opgenomen worden.

- 3.4. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Onderhoud Railvoertuigen:
- De accountant stelt vast dat de bestedingen voor klein en groot onderhoud investeringen railvoertuigen worden verantwoord conform de specificaties genoemd in de beschikking,
 - De vergoeding voor indirecte kosten in de vorm van een opslag op de uitvoeringskosten maakt deel uit van de verantwoording.
 - Er wordt het opslagpercentage gehanteerd dat genoemd is in de verleningsbeschikking.
 - De vergoeding voor indirecte kosten wordt berekend over de totale begrote uitvoeringskosten van de activiteiten in het door de MRDH goedgekeurde Beheerplan.
 - De verantwoording dient inzicht te geven in werkelijke bestedingen van de indirecte kosten in vergelijking tot de begrote indirecte kosten.
 - Onderschrijdingen of overschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen of nog te ontvangen subsidies opgenomen worden.
- 3.5. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Investerings Railvoertuigen (na goedkeuring van de MRDH voor de business case):
- Er moet onderscheid gemaakt worden in aanschaf van nieuwe railvoertuigen en waardetoevoeging aan railvoertuigen.
 - VAT-kosten maken deel uit van de bestedingen op een door de MRDH goedgekeurd project.
 - Per project is een opslagpercentage vastgesteld over de begrote uitvoeringskosten van een door de MRDH goedgekeurd project.
 - De verantwoording dient inzicht te geven in de werkelijke VAT-kosten in vergelijking tot begrote VAT-kosten.
 - Onderschrijdingen of overschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen of nog te ontvangen subsidies opgenomen worden.
- 3.6. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Vervangingsonderhoud Railinfrastructuur (na goedkeuring projecten):
- VAT kosten maken deel uit van de bestedingen op een door de MRDH goedgekeurd project. Het opslagpercentage dat wordt gehanteerd is genoemd in de verleningsbeschikking. De VAT-kosten worden berekend over de begrote uitvoeringskosten van een vervangingsproject in het door de MRDH goedgekeurde Beheerplan.
 - De verantwoording dient inzicht te geven in de werkelijke VAT-kosten in vergelijking tot begrote VAT-kosten.
 - Onderschrijdingen of overschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen of nog te ontvangen subsidies opgenomen worden.
- 3.7. Onderstaande bepalingen gelden specifiek voor de subsidie Overige Strategische Assets (indien van toepassing in het concessiebesluit):
- De vergoeding voor de kosten van algemeen beheer maken deel uit van de verantwoording. Het opslagpercentage dat wordt gehanteerd is genoemd in de verleningsbeschikking. De vergoeding voor de kosten van algemeen beheer wordt berekend over de totale begrote uitvoeringskosten van de activiteiten in het door de MRDH goedgekeurde Beheerplan.
 - De verantwoording dient inzicht te geven in de werkelijke kosten van algemeen beheer in vergelijking tot begrote kosten van algemeen beheer.

- Onderschrijdingen of overschrijdingen met betrekking tot uitvoeringskosten moeten aan het eind van het jaar als vooruit ontvangen of nog te ontvangen subsidies opgenomen worden.

4. Rapportage

Ten aanzien van de onder 3. genoemde specifieke eisen geldt dat alle bij de controle geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden, individueel of in totaal, groter dan 1% van de bijdrage dan wel hoger dan € 125.000,- worden gerapporteerd. De bevindingen worden als een gewaarmerkte bijlage toegevoegd aan de te hanteren modelverklaring die onder 5. is opgenomen.

5. Modelcontroleverklaring bij een door een subsidieontvanger af te leggen verantwoording inzake de besteding van de subsidie van de MRDH

De modelverklaring is bij dit protocol gevoegd.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: **<naam subsidieontvanger>** en/of het toezichthoudend orgaan

Ons oordeel

Wij hebben bijgaande, door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte verantwoording ingevolge de Subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH 2018 van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) inzake **<omschrijving subsidie>** voor het jaar **<jaar>**, hierna te noemen 'de verantwoording' gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de verantwoording de subsidie **<omschrijving subsidie, kenmerk en datum>** gerelateerd aan **<jaar>** van **<naam subsidieontvanger>** in alle van materieel belang zijnde aspecten getrouw weer en hierbij is ook de rechtmatigheid van de verantwoorde bestedingen vastgesteld, in overeenstemming met het controleprotocol "subsidie Vervoersautoriteit MRDH - Openbaar Vervoer, concessie Rail -".

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol "subsidie Vervoersautoriteit MRDH - Openbaar Vervoer, concessie Rail -" vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Verantwoordelijkheden van de accountant'.

Wij zijn onafhankelijk van **<naam subsidieontvanger>** zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verantwoordelijkheden van **<naam subsidieontvanger>** en het toezichthoudend orgaan

De **<naam subsidieontvanger>** is verantwoordelijk voor het opstellen van de verantwoording in overeenstemming met de verleende beschikking **<omschrijving subsidie, kenmerk en datum>** van de MRDH. De **<naam subsidieontvanger>** is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing om het opstellen van de eindverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Het toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de **<naam subsidieontvanger>**.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze subsidiedeclaratie nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de

evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze subsidiedeclaratie nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de verantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met **<naam subsidieontvanger>** onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

De eindverantwoording **<omschrijving subsidie, kenmerk en datum>** is opgesteld voor MRDH met als doel de subsidieontvanger in staat te stellen te voldoen aan de subsidieverordening Vervoersautoriteit MRDH 2018 en het controleprotocol "subsidie vervoersautoriteit MRDH - Openbaar Vervoer, concessie Rail –". Hierdoor is de eindverantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is daarom uitsluitend bestemd voor de subsidieontvanger en de MRDH en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.